Afskovning

Af Lennart Kiil

Skovrydning i Amazonas.

Matt Zimmerman, CC BY 2.0

Den systematiske og vedvarende fjernelse af træer eller buske fra et landområde. Kaldes også for skovrydning. Afskovning betegner omdannelsen af en skov til en anden form for landskab når træer og andre planter fældes. Dette sker typisk for at skaffe byggematerialer eller brændsel. Derudover benyttes afskovede områder ofte til landbrug eller bebyggelser. Afskovning foretaget af mennesker er formentlig foregået i mindst 40.000 år, omend der også findes naturlige årsager såsom skovbrande. Omfanget af afskovningen er dog vokset i takt med at befolkningstrykket er steget og har spredt sig til de fleste dele af verden, især siden den industrielle revolution.

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node

Skovrydning er en medvirkende årsag til de menneskeskabte klimaændringer. Da skove har en lavere albedo end de fleste andre landområder, kan afskovning på kort sigt føre til en lokal afkøling. Langtidseffekten af afskovning er dog mere sandsynligt en global opvarmning, da skove fungerer som kulstoflagre. Når skove fældes og træet brændes frigives ekstra kuldioxid til atmosfæren. Desuden betyder færre træer og mindre plantevækst, at der fjernes mindre kulstof fra atmosfæren gennem fotosyntese. Ifølge IPCC står afskovning for en betydelig del af den menneskeskabte udledning af drivhusgasser. Når en skov ryddes reduceres jordens evne til at binde kulstof også, ligesom afskovning også går ud over biodiversiteten, eftersom dyrs og planters levesteder ødelægges.

Afskovning i dag

Skove dækker 4,14 milliarder hektar, svarende til 32 procent af Jordens landareal.[1] I perioden 2015-2025 blev der ryddet 10,9 millioner hektar skov om året, hvilket er et fald fra 17,6 millioner hektar om året i 1990-2000. Fordi der også vokser ny skov frem, var nettotabet 4,12 millioner hektar om året i 2015-2025, mens det i 1990'erne var 10,7 millioner hektar om året.[1] Næsten 90 procent af afskovningen skyldes, at landbruget breder sig. Mere end halvdelen af skovtabet sker, fordi skov bliver til marker, og knap 40 procent, fordi den bliver til græsning for husdyr. I Sydamerika skyldes næsten tre fjerdedele af afskovningen græsning.[2] Ifølge FN's klimapanel IPCC kom 22 procent af den menneskeskabte udledning af drivhusgasser i 2019 fra landbrug, skovbrug og anden arealanvendelse. Omkring halvdelen af det er CO2 fra ændret arealanvendelse, især afskovning, og tallet er meget usikkert.[3] Afskovning hænger derfor sammen med fødevareforbruget andre steder i verden, fordi kød fra kvæg og foder til husdyr kræver store arealer (landbrug, klimaaftryk).[2]

---

1. FAO (2025): Global Forest Resources Assessment 2025.

2. FAO (2021): FRA 2020 Remote Sensing Survey.

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node

3. IPCC (2022): Sjette hovedrapport, arbejdsgruppe III, sammenfatning for beslutningstagere, B.2.1 og B.2.2.

Husk at tage quizzen online på klimaleksikon.dk/opslag/afskovning

Sådan henviser du til opslaget

Lennart Kiil: "Afskovning". Klimaleksikon, klimaleksikon.dk/opslag/afskovning, hentet 17. november 2026.

Klimaleksikon er gratis og uden login.

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node